

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 563/2023-31

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditša a Libora Duľu v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom JUDr. Petrom Patayom, Hviezdoslavova 10, Trnava, proti postupu Okresného súdu Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 63 Ek 557/2019 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka označená v záhlaví tohto uznesenia sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 13. júna 2023 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) v napadnutom konaní označenom v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľka navrhuje zrušenie upovedomenia o ukončení exekúcie a uloženie príkazu okresnému súdu rozhodnúť o sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu č. k. 63 Ek 557/2019 z 23. augusta 2022. Sťažovateľka súčasne navrhuje priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 10 000 eur, ako aj náhrady trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka bola povinnou v exekučnej veci oprávnených v konaní pred súdnym exekútorom JUDr. Jozefom Martišikom o vymoženie sumy 19 496 eur (konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 63 Ek 557/2019). Exekučným titulom je rozsudok Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č. k. 6 C 58/2011-649 z 27. apríla 2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 4 Co 38/2017 z 23. novembra 2017.

3. Okresný súd vydal 3. mája 2019 poverenie, ktorým poveril súdneho exekútora JUDr. Jozefa Martišíka vykonaním exekúcie.

4. Podaním návrhu sťažovateľky na oddĺženie sa 3. decembra 2019 začalo konkurzné konanie. Sťažovateľka mala celkovo 4 veriteľov. Uznesením Okresného súdu Trenčín č. k. 40 Odk 880/2019 z 18. decembra 2019 bola sťažovateľka oddĺžená a zároveň bol na jej majetok vyhlásený konkurz podľa zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 7/2005 Z. z.“).

5. V priebehu napadnutého exekučného konania okresný súd rozhodol o návrhu sťažovateľky na zastavenie exekúcie zo 17. júna 2019 uznesením č. k. 63 Ek 557/2019 zo 17. júla 2019 tak, že ho podľa § 611 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) zamietol. Uznesenie okresného súdu zo 17. júla 2019 v spojení s uznesením okresného súdu č. k. 63 Ek 557/2019 z 21. októbra 2019 nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť 28. októbra 2019. O ďalšom návrhu sťažovateľky na zastavenie exekúcie doručenom 9. júla 2021 rozhodol okresný súd uznesením č. k. 63 Ek 557/2019 zo 4. októbra 2021 (právoplatné a vykonateľné 4. novembra 2021).

6. Sťažovateľka podala ďalšie návrhy na zastavenie exekúcie 3. augusta 2022 a 5. augusta 2022, o ktorých okresný súd rozhodol uznesením č. k. 63 Ek 557/2019 z 23. augusta 2022. Proti uzneseniu okresného súdu z 23. augusta 2022 podala sťažovateľka 28. októbra 2022 sťažnosť. Okresný súd sťažovateľke doručil 13. apríla 2023 upovedomenie od súdneho exekútora o ukončení exekúcie podľa § 610 ods. 3 Exekučného poriadku. Dňa 5. mája 2023 bolo sťažovateľke doručené upovedomenie okresného súdu z 20. apríla 2023 o tom, že nebude rozhodovať o sťažnosti.

7. V rámci preskúmania opodstatnenosti ústavnej sťažnosti ešte pred jej predbežným prerokovaním ústavný súd vyzval okresný súd na vyjadrenie k argumentácii sťažovateľky. Okresný súd na výzvu reagoval podaním č. k. Spr 4054/23 z 25. júla 2023, ktorého súčasťou bolo vyjadrenie zákonného sudcu JUDr. Martina Kostúra, ktorý v podstatnom zdôraznil, že sťažovateľka opomenula uviesť, že 2. marca 2020 doručila okresnému súdu podnet na odklad a zastavenie exekúcie z 27. februára 2020 z dôvodu, že podľa § 167f ods. 2 zákona č. 7/2005 Z. z. bol 31. decembra 2019 na majetok povinnej vyhlásený konkurz. Podnet bol postúpený súdnemu exekútorovi na ďalší postup podľa § 61n Exekučného poriadku, ktorý následne 8. apríla 2020 vydal upovedomenie o zastavení exekúcie č. k. 107 Ex 150/19-43 s poukazom na § 167f ods. 2 zákona č. 7/2005 Z. z. Proti upovedomeniu o zastavení exekúcie podali oprávnení 17. apríla 2020 námietky z dôvodu, že ich pohľadávka je nedotknutá oddĺžením podľa § 166c a § 166h zákona č. 7/2005 Z. z. a exekúcia sa vedie na majetok, ktorý konkurzu nepodlieha, pričom navrhli vymáhať pohľadávku predajom majetku, ktorý ušiel z majetku dlžníčky, keď oprávnení ako veritelia s úspechom právoplatne odporovali darovaciu zmluvu, ktorou povinná previedla pred svojím oddĺžením predmetnú nehnuteľnosť – svoj jediný hodnotný majetok v sume 57 460 eur na svojho syna (rozsudok Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č. k. 11 C 32/2013 z 19. septembra 2013 v spojení s opravným uznesením č. k. 11 C 32/2013 z 22. októbra 2013 a rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 5 Co 189/2014 z 29. októbra 2014).

8. Po preskúmaní námietok oprávnených okresný súd konajúci prostredníctvom vyššieho súdneho úradníka konštatoval, že pohľadávka oprávnených priznaná exekučnými titulmi z 27. apríla 2016 a 23. novembra 2017 je nedotknutou pohľadávkou podľa § 166c ods. 1 písm. c) zákona č. 7/2005 Z. z., a preto uznesením okresného súdu č. k. 63 Ek 557/2019 z 1. júna 2020 zrušil

upovedomenie o zastavení exekúcie č. k. 107Ex 150/19-43 z 8. apríla 2020. Predmetné uznesenie okresného súdu bolo sťažovateľke doručené 15. júna 2020 a keďže proti nemu nepodala sťažnosť, nadobudlo právoplatnosť 1. júla 2020.

9. V následne podaných návrhoch na zastavenie exekúcie (návrhy z 3. augusta 2022 a 5. augusta 2022) sťažovateľka požadovala exekúciu opätovne zastaviť z dôvodov uvedených v ústavnej sťažnosti (bod 19 tohto uznesenia). O predmetných návrhoch rozhodol vyšší súdny úradník okresného súdu uznesením č. k. 63 Ek 557/2019 z 23. augusta 2022, proti ktorému podala sťažovateľka sťažnosť 28. októbra 2022.

10. Uznesením okresného súdu zo 7. októbra 2022 (právoplatné 7. novembra 2022) bol schválený príklep udelený súdnym exekútorom JUDr. Jozefom Martišikom na dražbe predmetnej nehnuteľnosti, ktorá sa uskutočnila 10. augusta 2022, ktorým bola vydražená predmetná nehnuteľnosť a zároveň bolo rozhodnuté o námietkach povinnej (sťažovateľky) proti udeleniu príklepu, pričom okresný súd konštatoval zákonnosť prebiehajúcej exekúcie, ako aj zákonnosť priebehu dražby nehnuteľnosti. V súlade s § 166h zákona č. 7/2005 Z. z. bola vydražená predmetná nehnuteľnosť – majetok, ktorý ušiel z majetku povinnej ako priamej dlžníčky oprávnených.

11. K námietke porušenia dvojinštančnosti konania v súvislosti s vybavením sťažnosti sťažovateľky listom z 20. apríla 2023 zákonný sudca uviedol, že o vplyve oddĺženia sťažovateľky na prebiehajúcu exekúciu bola sťažovateľka oboznámená uznesením okresného súdu č. k. 63 Ek 557/2019 z 1. júna 2020, ktorým bolo zrušené upovedomenie o zastavení exekúcie z 8. apríla 2020, pričom proti citovanému uzneseniu sťažovateľka sťažnosť nepodala, ako aj uznesením okresného súdu č. k. 63 Ek 557/2019 z 23. augusta 2022, ktorým boli návrhy sťažovateľky na zastavenie exekúcie zamietnuté ako nedôvodné.

12. K námietke porušenia princípu dvojinštančnosti zákonný sudca poukázal na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (Le Compte, Van Leuven a De Meyere proti Belgicku z 23. 6. 1981, Adolf proti Rakúsku z 26. 3. 1982, Feldbrugge proti Holandsku z 29. 5. 1986), z ktorej vyplýva, že tento princíp nie je možné považovať za všeobecný princíp civilného súdneho konania (sporového či mimosporového). Požiadavkám spravodlivého procesu vyhovuje aj konanie vykonané pred súdom iba v jedinej inštancii (§ 386 Civilného sporového poriadku). Z ústavnoprávneho hľadiska súdne konanie nie je povinne dvojinštančné s výnimkou vecí trestných, pri ktorých táto požiadavka vyplýva z čl. 2 Protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Zdôraznil, že Exekučný poriadok diferencuje medzi ukončením exekúcie zastavením na základe rozhodnutia súdu (z dôvodov podľa § 61k Exekučného poriadku), na podklade procesného úkonu súdneho exekútora, ktorým je upovedomenie o zastavení exekúcie a výzva na úhradu trov exekúcie (z dôvodov podľa § 61n Exekučného poriadku), ako aj ukončením exekúcie iným spôsobom ako zastavením exekúcie (§ 61o Exekučného poriadku).

13. Podaním návrhov na zastavenie exekúcie (bod 6 tohto uznesenia) sťažovateľka iniciovala exekučný spor, ktorý však existuje „len“ v rámci prebiehajúcej exekúcie, a preto v prípade, ak bola exekúcia ukončená iným spôsobom (doručením upovedomenia o ukončení exekúcie), predmet exekučného sporu „odpadol“. Sudca v tejto súvislosti považoval za nadbytočné a nehospodárne rozhodovať o sťažnosti povinnej (sťažovateľky), keď už s odpoveďami súdu na jej otázky týkajúce sa vplyvu oddĺženia na ukončenú exekúciu bola oboznámená (bod 11 tohto uznesenia). Pokiaľ by sa prijal právny názor sťažovateľky, že je potrebné rozhodovať o prostriedku procesnej obrany aj

po tom, ako bolo exekučné konanie skončené, došlo by len k procesnému prejednaníu predmetnej sťažnosti, čiže došlo by k vydaniu rozhodnutia o zastavení konania o sťažnosti, keďže na jej meritórne prejednanie by už neboli splnené podmienky konania.

14. V závere zákonný sudca dodáva, že prebiehajúcou exekúciou nemohlo dôjsť k zníženiu majetku povinnej, keďže pohľadávka oprávnených bola uspokojená z dražby predmetnej nehnuteľnosti vo vlastníctve syna sťažovateľky.

15. Vyjadrenie okresného súdu č. k. Spr 4054/23 z 25. júla 2023 spolu so stanoviskom zákonného sudcu boli následne doručené sťažovateľke, ktorá v podaní z 18. augusta 2023 v podstatnom uviedla, že exekúcia bola vykonávaná zrážkami z dôchodku sťažovateľky pred vykonaním dražby, pričom aj po dražbe pokračovala exekúcia zrážkami z dôchodku sťažovateľky. Sťažovateľka musela byť viac ako pol roka po dražbe značne finančne obmedzená zrážkami z dôchodku. Za hrubo zavádzajúce považuje tvrdenie, že sťažovateľke nemohla vzniknúť žiadna škoda, keďže celá pohľadávka oprávnených bola uhradená z výťažku z dražby.

16. Sťažovateľka akcentuje, že sťažnosť podala už 28. októbra 2022, pričom do momentu zastavenia exekúcie, keď exekučné konanie vedené na okresnom súde sa skončilo 3. apríla 2023 s poukazom na § 61o ods. 3 Exekučného poriadku doručením upovedomenia o ukončení exekúcie okresnému súde, keďže pohľadávka bola uspokojená, od podania sťažnosti uplynula doba viac ako 5 mesiacov. Ak by súd konal, ako mu to ukladá čl. 17 Civilného sporového poriadku, potom mohlo byť právo sťažovateľky na rozhodnutie bez zbytočných prietáhov naplnené. K namietaným prietahom sa však okresný súd vôbec nevyjadril.

17. Sťažovateľka považuje uznesenie okresného súdu č. k. 63 Ek 557/2019 z 1. júna 2020 za nezrozumiteľné, keďže z neho vôbec nie je zrejmé nič o vzťahu jej oddĺženia a exekúcie. V návrhoch z 3. augusta a 5. augusta 2022 sťažovateľka uvádzala odlišné argumenty, ktoré neboli uvádzané v predchádzajúcom návrhu na zastavenie exekúcie. Z uvedeného dôvodu sa nimi okresný súd mal riadne zaoberať v rámci zákonom predpísaného dvojinštančného konania. K porušeniu princípu dvojinštančnosti uvádza nález ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 536/2018, z ktorého vyplýva, že v prípade, ak procesný kódex reguluje apelačný stupeň, je nevyhnutné rešpektovať jeho pravidlá. O sťažnosti preto malo byť rozhodnuté. Sťažovateľka na základe už uvedeného preto zotrvala na podanej ústavnej sťažnosti.

18. Dňa 8. septembra 2023 sťažovateľka predložila ústavnému súde potvrdenie o vykonaných zrážkach zo svojho dôchodku.

II.

Argumentácia sťažovateľky

19. Sťažovateľka argumentuje, že 5. októbra 2021 bolo v Obchodnom vestníku zverejnené oznámenie podľa § 167v ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z., v ktorom správca B. F. B. správcovská, v. o. s., oznámil, že konkurz vyhlásený na majetok dlžníčky – sťažovateľky sa končí, keďže konkurzná podstata nepokryje náklady konkurzu. Sťažovateľka namieta, že od 3. decembra 2019 sa na prípad sťažovateľky mali aplikovať ustanovenia § 167f ods. 1 a 2 zákona č. 7/2005 Z. z., pričom exekúcia mala byť zastavená. Aj exekučné záložné právo, ktoré v čase vyhlásenia konkurzu existovalo zo zákona, zaniklo podľa § 167f ods. 4 zákona č. 7/2005 Z. z. Okresný súd však na túto skutočnosť neprihliadal.

20. Okresný súd vec nesprávne právne posúdil, keď exekúciu nezastavil *ex officio* hneď po začatí konkurzu. Exekúciu dokonca nezastavil ani na základe návrhov sťažovateľky z 3. augusta 2022 a 5. augusta 2022. Tým došlo k vykonaniu exekúcie a neoprávnenému zníženiu jej majetku, ale najmä k porušeniu jej práva na spravodlivé súdne konanie.

21. K odňatiu práva konať pred súdom došlo podľa sťažovateľky v dôsledku skutočnosti, že exekučný súd nerozhodol o sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu z 23. augusta 2022, pričom vec vybavil listom z 20. apríla 2023. Uvedeným spôsobom bolo porušené právo sťažovateľky na preskúmanie rozhodnutia, keď riadny opravný prostriedok využila, ale v dôsledku zastavenia exekúcie exekučný súd o ňom nerozhodol. Uvedeným spôsobom bol porušený princíp dvojinštančnosti konania (rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. I Cdo 145/2004 a 5 Cdo 93/2000 a ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 195/06).

22. Sťažovateľka akcentuje, že v jej prípade nejde o bagateľnú vec, ktorá by odôvodňovala absenciu dvojinštančnosti, keďže ide o vážny zásah do jej práv v dôsledku neoprávnenej exekúcie.

23. Vedením exekúcie tak sťažovateľka prišla o sumu 56 077,97 eur, čím došlo aj k porušeniu základného práva vlastniť majetok. Ak by okresný súd včas rozhodol o sťažnosti, exekúciu by musel ako nezákonnú zastaviť a povinná by sa mohla domáhať vrátenia svojho majetku. Sťažovateľka sa tak nemôže domáhať vrátenia svojho majetku z titulu vydania bezdôvodného obohatenia, resp. náhrady škody.

24. Sťažovateľka namieta aj porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, ktoré je súčasťou práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

25. Sťažovateľka konštatuje zachovanie lehoty na podanie ústavnej sťažnosti, ktorú odvíja od doručenia upovedomenia o ukončení exekúcie.

26. Priznanie primeraného finančného zadost'učinenia sťažovateľka odôvodňuje skutočnosťou, že exekúcia pokračovala aj napriek existencii dôvodov na jej zastavenie, a to začatie konkurzu – oddĺženia. Exekúcia bola ukončená až uspokojením pohľadávky oprávnených z majetku sťažovateľky.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

27. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

28. Sťažovateľka atakuje postup okresného súdu, ktorým exekúcia vedená proti nej ako povinnej nebola zastavená, a to aj napriek vyhláseniu konkurzu na majetok sťažovateľky.

29. Ako z vyjadrenia zákonného sudcu a rovnako zo zistení ústavného súdu nahliadnutím do elektronického spisu vyplýva, aj napriek vedomému zamlčaniu podstatných skutočností zo strany samotnej sťažovateľky otázku vplyvu oddĺženia na prebiehajúcu exekúciu preskúmal

okresný súd v uznesení z 1. júna 2020, ktorým bolo v rámci konania o námietkach oprávnených zrušené upovedomenie o zastavení exekúcie z 8. apríla 2020 z dôvodu, že pohľadávka oprávnených je nedotknutou pohľadávkou podľa § 166c ods. 1 písm. c) zákona č. 7/2005 Z. z. (bod 8 tohto uznesenia). V uznesení okresného súdu z 1. júna 2020 vydanom vyšším súdnym úradníkom bolo zdôraznené, že oddĺžením nedotknuté pohľadávky nie sú účinkami vyhlásenia konkurzu z hľadiska ich vymáhania v exekučnom konaní nijako dotknuté, a tak neexistuje žiaden zákonný dôvod, pre ktorý by malo byť takéto exekučné konanie, ktorého predmetom je nútené vymáhanie týchto pohľadávok v exekučnom konaní, zastavené. Pokiaľ teda sťažovateľka vznáša námietku neústavnosti postupu okresného súdu, ktorý exekúciu nezastavil, hoci tak z dôvodu vyhlásenia konkurzu mal urobiť, jej argumentácia opomína skutočnosť, že s touto otázkou sa okresný súd s konečnou platnosťou vysporiadal v čiastkovom konaní o námietkach oprávnených smerujúcich proti upovedomeniu o zastavení exekúcie. Sťažovateľka bola doručením rozhodnutia okresného súdu oboznámená s dôvodmi, pre ktoré okresný súd upovedomenie o zastavení exekúcie zrušil s odkazom na existenciu nedotknutej pohľadávky, ktorá nemôže byť vyhláseným konkurzom dotknutá. Sťažovateľka v konkrétnych okolnostiach veci mala k dispozícii účinný právny prostriedok ochrany svojich práv v podobe sťažnosti, v rámci ktorej mohla vzniesť argumentáciu, ktorá podľa jej názoru odôvodňuje zastavenie exekúcie, o ktorej by rozhodol sudca okresného súdu. Sťažovateľka však toto procesné oprávnenie nevyužila a sťažnosť proti rozhodnutiu vydanému vyšším súdnym úradníkom nepodala (bod 8 tohto uznesenia).

30. Ústavnoprávny prieskum postupu a rozhodnutia príslušného orgánu verejnej moci zo strany ústavného súdu je determinovaný samotným postupom a rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci, v rámci ktorého sa orgán verejnej moci zaoberá a preskúmava príslušný návrh účastníka konania a zaujíma k nemu konečné stanovisko. Úspešné uplatnenie námietky neústavnosti postupu či rozhodnutia orgánu verejnej moci tak nie je bezvýhradne viazané na právoplatné skončenie konania či vydanie konečného rozhodnutia. V konkrétnych okolnostiach veci sa k čiastkovej otázke vplyvu oddĺženia na exekúciu okresný súd s konečnou platnosťou vyjadril v rámci napadnutého exekučného konania v štádiu rozhodovania o námietkach oprávnených proti upovedomeniu o zastavení exekúcie, a to v uznesení z 1. júna 2020. Sťažovateľka, dôvodiac nezrozumiteľnosťou uznesenia z 1. júna 2020 (bod 17 tohto uznesenia), tak mala možnosť využiť právny prostriedok na ochranu svojich práv a podať proti citovanému rozhodnutiu sťažnosť, o ktorej by rozhodoval sudca okresného súdu, a následne za predpokladu, že by tento právny prostriedok využila, mala možnosť podať proti prípadnému rozhodnutiu vydanému sudcom okresného súdu ústavnú sťažnosť. V tomto smere je preto nesprávna premisa, z ktorej vychádza sťažovateľka, že lehota na podanie ústavnej sťažnosti je vo vzťahu k námietke týkajúcej sa vplyvu oddĺženia na exekúciu zachovaná s ohľadom na to, že ústavná sťažnosť bola podaná v lehote dvoch mesiacov od skončenia exekúcie doručením upovedomenia o ukončení exekúcie.

31. Sťažovateľka sa v rozpore so všeobecne uznávanou zásadou *vigilantibus iura scripta sunt* (právo patrí bdelym) a zanedbaním procesnej povinnosti sama pozbavila možnosti využiť právny prostriedok na ochranu svojich práv, ako aj následnej možnosti ústavnoprávneho preskúmania otázky (ne)zastavenia exekúcie z dôvodu oddĺženia sťažovateľky.

32. Vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľka netvrdila, tým menej preukazovala dôvody, pre ktoré sťažnosť proti rozhodnutiu vydanému vyšším súdnym úradníkom o zrušení upovedomenia o zastavení exekúcie nepodala, podľa názoru ústavného súdu existuje v relevantnej časti dôvod

odmietnutia ústavnej sťažnosti ako neprípustnej podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

33. Námietka sťažovateľky o odňatí možnosti konať pred súdom z dôvodu, že okresný súd nerozhodol o sťažnosti proti rozhodnutiu vydanému vyšším súdnym úradníkom, je nedôvodná. O návrhoch sťažovateľky na zastavenie exekúcie z 3. a 5. augusta 2022 rozhodol okresný súd uznesením č. k. 63 Ek 557/2019 z 23. augusta 2022 vydaným vyšším súdnym úradníkom, proti ktorému bola prípustná sťažnosť. Sťažovateľka sťažnosť proti predmetnému rozhodnutiu podala, okresný súd však o nej nerozhodol, ale sťažovateľku prípisom doručeným 5. mája 2023 informoval, že o sťažnosti rozhodovať nebude. Z popísaných skutočností jednoznačne vyplýva, že nerozhodnutím o sťažnosti boli zo strany okresného súdu porušené procesné zákonné pravidlá zakotvené v § 248 a nasl. Civilného sporového poriadku, podľa ktorých o sťažnosti rozhodne súd prvej inštancie. Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu sa však spravodlivosť posudzuje v kontexte procesu, resp. konania ako celku (m. m. II. ÚS 307/06, I. ÚS 50/2020). K vyhovneniu ústavnej sťažnosti dochádza zásadne iba v prípadoch, ak ústavný súd dospeje k názoru, že namietané a relevantné procesné pochybenie zo strany príslušného orgánu verejnej moci umožňuje prijatie záveru, že proces ako celok bol nespravodlivý a vzhľadom na to aj jeho výsledok môže vyznievať ako nespravodlivý.

34. Ústavný súd preto nepristupuje k vyhovneniu sťažnosti v prípadoch, keď zo strany orgánov verejnej moci síce k určitému pochybeniu došlo, avšak jeho intenzita a existujúca príčinná súvislosť medzi namietaným porušením ústavou garantovaného práva a jeho dôsledkami na spravodlivosť procesu ako celku nemala podstatný dosah (m. m. IV. ÚS 320/2011). V tejto súvislosti ústavný súd zdôrazňuje, že nie každé porušenie zákona zo strany orgánu verejnej moci má automaticky za následok porušenie ústavou garantovaného základného práva, v danom prípade predovšetkým základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. IV. ÚS 104/2012, ÚS 9/2013, IV. ÚS 629/2012, II. ÚS 372/2012, II. ÚS 373/2012, I. ÚS 317/2019).

35. V súlade s § 61k ods. 2 a 3 Exekučného poriadku môže povinný podať do 15 dní od doručenia upovedomenia o začatí exekúcie návrh na zastavenie exekúcie, pričom v neskôr podaných návrhoch môže povinný namietat len skutočnosti, ktoré nastali po uplynutí lehoty 15 dní, a v poradí ďalších návrhoch na zastavenie exekúcie môže povinný namietat len skutočnosti, ktoré nastali po podaní predchádzajúceho návrhu na zastavenie exekúcie. Obmedzenia sa neuplatnia, ak ide o skutočnosti, ktoré povinný bez vlastnej viny nemohol skôr uplatniť (§ 61k ods. 3 Exekučného poriadku).

36. Uznesením okresného súdu z 23. augusta 2022 vydaným vyšším súdnym úradníkom boli zamietnuté návrhy sťažovateľky z 3. a 5. augusta 2022 (v poradí štvrtý návrh a piaty návrh) z dôvodu, že v nich sťažovateľka neuviedla žiadne nové skutočnosti, ktoré mali nastať po predchádzajúcich návrhoch na zastavenie exekúcie (návrh z 9. júla 2021, o ktorom bolo rozhodnuté uznesením okresného súdu zo 4. októbra 2021), a nešlo ani o také skutočnosti, ktoré bez vlastnej viny nemohla sťažovateľka uplatniť skôr. Okresný súd sa teda v uznesení z 23. augusta 2022 nezaoberal vecne návrhmi sťažovateľky na zastavenie exekúcie s odkazom na § 61k ods. 3 Exekučného poriadku. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti a ani v stanovisku v reakcii na vyjadrenie zákonného sudcu nepredkladá konkrétnu argumentáciu, ktorou by brojila proti samotnému posúdeniu ňou podaných návrhov ako takých, ktoré podľa uznesenia okresného súdu

z 23. augusta 2022 neuvádzali žiadne nové skutočnosti vyžadujúce si ich vecné preskúmanie. V súlade s už ustálenou judikatúrou ústavného súdu pritom nevyhnutným predpokladom na vyslovenie porušenia sťažovateľmi označených práv zaručených ústavou alebo medzinárodnými zmluvami je priamy dopad vady alebo nedostatku vyčítaných orgánov verejnej moci na tieto práva. Túto požiadavku neplní všeobecná argumentácia o nezákonnosti či arbitrárnosti rozhodnutia či postupu orgánov verejnej moci (I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07, II. ÚS 671/2017).

37. V samotných návrhoch z 3. a 5. augusta 2022 pritom sťažovateľka požadovala čiastočné, resp. úplné zastavenie exekúcie s poukazom na svoje oddĺženie, pričom za nesprávny považovala predovšetkým záver o tom, že v konkrétnych okolnostiach veci ide o pohľadávku oddĺžením nedotknutú. Argumentácia sťažovateľky tak bezpochyby atakovala právny záver okresného súdu prezentovaný už skôr v uznesení z 1. júna 2020. V samotnej sťažnosti z 28. októbra 2022 sťažovateľka dokonca výslovne opätovne atakuje predmetné uznesenie z 1. júna 2020, v ktorom podľa jej názoru okresný súd vôbec neuviedol, aké zabezpečovacie právo pohľadávka zabezpečuje. Uvedené len potvrdzuje, že argumenty sťažovateľky mali byť vznesené v sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu z 1. júna 2022, čo následne dáva dostatočný podklad na záver o ústavnej udržateľnosti záveru okresného súdu o tom, že v návrhoch z 3. a 5. augusta 2022 neboli splnené zákonné podmienky na vecné preskúmanie argumentácie sťažovateľky, keďže sa v nich nenamietajú skutočnosti, ktoré nastali po podaní predchádzajúceho návrhu na zastavenie exekúcie.

38. Z § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť je preto možné považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

39. Ústavný súd s prihliadnutím na konkrétne okolnosti veci, berúc do úvahy požiadavku zachovania spravodlivosti konania ako celku, nezistil, že by postup okresného súdu spočívajúci vo vybavení sťažnosti smerujúcej proti uzneseniu okresného súdu z 23. augusta 2022 prípisom bol s ohľadom na argumentáciu sťažovateľky prejavom zjavnej svojvôle či arbitrárnosti. Ústavný súd preto dospel k záveru, že samotné porušenie procesných predpisov v postupe okresného súdu nedosiahlo takú intenzitu, ktorá by mohla mať ústavnoprávny rozmer alebo by bola spôsobilá relevantným spôsobom zasiahnuť do základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie.

40. Vychádzajúc z už uvádzaných čiastkových záverov, ústavný súd konštatuje, že námietka sťažovateľky o odňatí možnosti konať pred súdom nerozhodnutím o ňou podanej sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu z 23. augusta 2022 nezakladá možnosť vyslovenia porušenia základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný

súd preto ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

41. Namietané porušenie základného práva vlastníť majetok sťažovateľka, posudzujúc samotnú argumentáciu obsiahnutú v ústavnej sťažnosti, odôvodňuje porušením práv na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie, ku ktorému došlo z dôvodu nezastavenia exekúcie a siahnutia na majetok sťažovateľky. Vzhľadom na predbežný záver ústavného súdu k neprípustnosti a zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti, ktorou sťažovateľka namietala porušenie práv zaručených čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, nemohlo dôjsť už na prvý pohľad ani k porušeniu sťažovateľkou označeného základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy. Vzhľadom na uvedené ústavný súd aj v tejto časti ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

42. Už len pre úplnosť považoval ústavný súd za potrebné vyjadriť sa aj k námietke sťažovateľky o existencii zbytočných prietahov v postupe okresného súdu, ktorý o sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu z 23. augusta 2022 nerozhodol.

43. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti namieta aj porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, pričom v petite ústavnej sťažnosti sa domáha výlučne vyslovenia porušenia svojho základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy, do ktorého obsahových súčastí právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov nepatrí, keďže ústavná úprava predmetného práva je zakotvená v samostatnom ustanovení čl. 48 ods. 2 ústavy. Aj napriek uvedenému však ústavný súd, uplatňujúc materiálny prístup k ochrane základných práv a slobôd sťažovateľky, pristúpil k preskúmaniu námietky sťažovateľky, pričom zistil, že táto nie je dôvodná a ani v prípade perfektnosti návrhu na rozhodnutie by sťažovateľka nemohla byť úspešná.

44. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 102/05, II. ÚS 387/06) sa ochrana základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie tohto základného práva označenými orgánmi (v tomto prípade okresným súdom) ešte mohlo trvať. Ak v čase, keď ústavná sťažnosť bola doručená ústavnému súdu, už nemohlo dochádzať k namietanému porušovaniu označeného základného práva postupom všeobecného súdu, ústavný súd sťažnosť zásadne odmieta ako zjavne neopodstatnenú (IV. ÚS 632/2018).

45. Porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov sťažovateľka odôvodňuje postupom okresného súdu, ktorý vo veci ňou podanej sťažnosti nerozhodol do skončenia exekučného konania, ale vybavil ju listom z 20. apríla 2023. Argumentácia sťažovateľky je tak vecne previazaná s argumentáciou odôvodňujúcou porušenie základného práva na súdnu ochranu, ktorej podstata spočíva v ústavnej neudržateľnosti postupu okresného súdu, ktorý nerozhodol o sťažnosti, ale vybavil ju už spomínaným listom. Nevyhnutným predpokladom na vyslovenie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov by v konkrétnych okolnostiach veci bola neústavnosť postupu, ktorým okresný súd o sťažnosti sťažovateľky nerozhodol, hoci tak urobiť mal, pričom jeho povinnosť o sťažnosti rozhodnúť stále trvá, a to aj napriek tomu, že exekučné konanie skončilo. Vzhľadom na predbežný záver o tom, že postup okresného súdu, ktorý nerozhodol o sťažnosti sťažovateľky, ale vybavil ju prípisom z 20. apríla 2023, je ústavne udržateľný, uvedené vylučuje možnosť vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, čím by bol daný dôvod

na odmietnutie časti ústavnej sťažnosti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

46. Odmietnutím ústavnej sťažnosti v celom rozsahu stratilo opodstatnenie rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky obsiahnutých v petite jej ústavnej sťažnosti (zrušenie upovedomenia o ukončení exekúcie a uloženie príkazu okresnému súdu rozhodnúť o sťažnosti sťažovateľky, priznanie primeraného finančného zadosťučinenia a náhrada trov konania), keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. novembra 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu